

Høring - ny forskrift for godkjenning av fagskoleutdanning

Nasjonalt fagskoleråd viser til Høring – Ny forskrift til fagskoleloven med høringsfrist 7. juni 2013, og gir følgende uttalelse:

Fagskolepoeng kontra studiepoeng

Da Stortinget vedtok revisjonen av fagskoleloven i 2010 så ga de tydelige føringer på at intensjonen var å gjøre overgangene i utdanningssystemet mer fleksible for studentene. Oppnådd kompetanse i en del av utdanningssystemet skulle verdsettes i en annen del av utdanningssystemet, og da spesielt mellom fagskoleutdanning og høyskole- og universitetsutdanning. Mer konkret ble dette formulert slik:

"Komiteen støtter også at det i tillegg foreslås å innføre hjemmel for å utarbeide forskrifter om henholdsvis fagskolepoeng, fritak for, eller innpassing av, annen likeverdig utdanning og kompetanse og felles vurderingsuttrykk ved eksamen, prøve, bedømmelse av oppgave eller annen vurdering.

Komiteen mener det er viktig å gjøre dette for å få til gode overgangsordninger mellom fagskoler, for å lette overgang fra høyere utdanning til fagskoleutdanning og for å muliggjøre og tilrettelegge for realkompetansevurdering for fagskoleutdanning."

I presiseringen av dette ber også komiteen spesielt departementet om å involvere Nasjonalt fagskoleråd i hvordan oppnå best oppnå disse målene:

"Komiteen deler oppfatningen om at verdien av fagskoleutdanning bør synliggjøres bedre enn i dag og at skillelinjene mellom utdanningssystemene bør bygges ned. Komiteen ber derfor departementet om å involvere det nyopprettede fagskolerådet i utarbeidelsen av et rammeverk som muliggjør enklere og mer forutsigbare overganger mellom fagskoler og høyere utdanning. Sentralt i dette ligger å anerkjenne den faktiske kunnskapen og kompetansen en tilegner seg gjennom fullført fagskoleutdanning."

I Kunnskapsdepartementets forslag til ny forskrift for fagskoleutdanningen foreslås det å innføre fagskolepoeng som et av grepene for å løse denne problemstillingen. Men fagskolepoeng løser kun overgangen mellom fagskoleutdanningene. De offentlige fagskolene har allerede i mange år benyttet seg av fagskolepoeng. Men erfaring viser at høyskoler kun unntaksvis anerkjenner fagskolepoeng ved innpassing til en bachelorutdanning.

Mange fagskoler har avtaler med utenlandske universiteter om innpassing av fagskoleutdanninger inn i en bachelorutdanning. Erfaring viser at når disse studentene kommer tilbake til Norge og søker om opptak til et masterstudium, så blir de uten unntak avvist. Begrunnelsen er at studentene kun kan dokumentere tilsvarende 60-120 studiepoeng fra det utenlandske universitetet. Fagskolepoengene som de har oppnådd ved en norsk fagskole teller ikke - på tross av at de har en oppnådd bachelorgrad ved et utenlandsk universitet.

Erfaringer fra Danmark viser også at bl.a. et felles poengsystem (ECTS) for fagskoler (erhvervsakademier) og høyskoler- og universiteter har bidratt til en god utvikling og sterk vekst i fagskoleutdanningene over de siste årene.

Et bærende element ved innføring av Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk er bruk av læringsutbyttebeskrivelser. Læringsutbytter er en felles metode for å beskrive forventet utbytte av utdanningsprogrammer. Studiepoeng gir informasjon om forventet arbeidsinnsats for å oppnå læringsutbyttet. Det er derfor læringsutbyttebeskrivelsene som angir utdanningens egenart. Læringsutbyttebeskrivelsene vil danne grunnlag for innpasning til studier mellom fagskoleutdanning, høyskoleutdanning og mellom fagskole- og høyskoleutdanning.

Nasjonalt fagskoleråd vil derfor presisere at vi ikke foreslår at studiepoeng oppnådd ved en fagskoleutdanning, uavhengig av innhold, skal gi automatisk innpasning i en høyskoleutdanning eller omvendt. Nasjonalt fagskoleråd anbefaler at det settes i gang et samarbeid mellom Nasjonalt fagskoleråd og Universitets- og høyskolerådet om et rammeverk for overganger mellom utdanningene.

Nasjonalt fagskoleråd foreslår at forskriften innfører studiepoeng for fagskoleutdanning da dette best vil ivareta de tydelige intensjonene og føringene som ble gitt av Stortinget da fagskoleloven ble revidert i 2010.

Et mindretall i Nasjonalt fagskoleråd viser til dissens om dette punktet, se uttalelser fra Utdanningsforbundet, Spekter og KS i slutten av dokumentet.

§ 2 – tilknytningskrav for utstedelse av vitnemål

Departementet foreslår at "For at en fagskole skal kunne utstede vitnemål eller annen dokumentasjon for fullført utdanning, må minst 30 av fagskolepoengene som skal inngå i beregningsgrunnlaget, være avlagt ved fagskolen." Det finnes mange spisse og spesialiserte fagskolestudier med en varighet av 30 fagskolepoeng. Ofte går disse på deltid over en periode på et år. Forslaget innebærer en redusert fleksibilitet for studentene. Eksempler på dette er:

- ◆ Studenter som følger et stedbasert studium og flytter i løpet av året ikke vil ha anledning til å fullføre studiet på det stedet de flytter til, eller ønsker av andre årsaker å bytte studiested.
- ◆ Studenter som ønsker å bytte gjennomføringsform fra stedbasert til nettbasert eller omvendt.

Nasjonalt fagskoleråd foreslår at ved studier av en varighet på 30 poeng settes grensen for å utstede vitnemål til 15 poeng. Dette tilsvarer reglene i høyskole og universitetssektoren hvor minste enhet settes til halvparten av minste enhet for en høyskoleutdanning (høyskolekandidat). Da blir behovet for en større grad av fleksibilitet ivaretatt, samtidig som man unngår fragmentering. For øvrig støtter vi Kunnskapsdepartementets forslag.

Et mindretall i Nasjonalt fagskoleråd viser til dissens om dette punktet, se uttalelse fra Rådet for offentlige fagskoler (RFF) i slutten av dokumentet.

Fagskolepoeng/Studiepoeng med tilbakevirkende kraft

Departementet foreslår at anledningen til å tildele fagskolepoeng skal avgrenses til studenter som starter på et fagskolestudium fra høsten 2013. Departementet vektlegger *når* studenten starter et studium, kontra *innholdet* i studiet. Dette vil oppleves urimelig for studenter som har tatt, eller er i ferd med å gjennomføre fagskolestudier som bygger på samme NOKUT-godkjenning, og dermed samme innhold. Sett fra fagskolene sin side vil skillet på høsten 2013 virke kunstig da de allerede i to år har rapportert inn gjennomførte fagskolepoeng til offentlige myndigheter. Det vises til at mange fagskoler har benyttet fagskolepoeng siden 2005.

Nasjonalt fagskoleråd foreslår i stedet at fagskolene får anledning til å utstede vitnemål som spesifiseres med poeng for NOKUT-godkjente fagskoleutdanninger så fremt de bygger på samme godkjenning som de gjeldene tilbudene.

Rådet har forståelse for at retten til å få innvilget en stipendandel avgrenses til å gjelde for studenter som starter fra høsten 2013 dersom forslaget kan få budsjettmessige konsekvenser. Dette gjelder vel å merke i godkjente deler/emner av en fagskoleutdanning. Studenter som har fullført og bestått en komplett fagskoleutdanning må selvsagt ha rett til sin stipendandel som tidligere.

§ 4 - felles vurderingsuttrykk

Nasjonalt Fagskoleråd har utarbeidet en anbefalt mal for vitnemål for fagskoleutdanning som omfatter bruk av en felles terminologi og krav til innhold. Denne blir nå tatt i bruk i hele fagskolesektoren. Vi anbefaler at dette tas inn i forskriftene for å sikre ensartet bruk av innhold og bruk av terminologi. Dette vil igjen gjøre det enklere for arbeids- og næringsliv å vurdere et vitnemål fra en fagskole.

Helt konkret foreslår vi følgende ordlyd til forskriften:

1. Institusjonen utferdiger vitnemål om fullført utdanning. Vitnemålet skal ha følgende innhold og benytte angitte terminologi på henholdsvis norsk og engelsk:

a) Vitnemål. Gradsbetegnelse: Vocational Diploma.

b) Navn, varighet og utdanningstype på fagskoleutdanningen. Som engelsk betegnelse på utdanningstype benyttes "tertiary vocational education".

c) Vitnemålet skal også inneholde overordnet læringsutbytte, hovedemner, avsluttende vurdering, studiepoeng og NKR-/EQF-nivå.

2. Den enkelte tilbyder kan gi ytterligere informasjon på vitnemålet eller som vedlegg.

3. Den som ikke har avsluttet utdanning, skal på anmodning gis karakterutskrift for de emner som han eller hun har bestått.

Dissenser

Det foreligger følgende dissenser:

«Utdanningsforbundets dissens viser til punktet Fagskolepoeng kontra studiepoeng:»

«Utdanningsforbundet deler ikke flertallet i Nasjonalt fagskoleråds anbefaling om å bruke terminologien studiepoeng i stedet for fagskolepoeng. Vi støtter ikke at det settes

i gang et lovarbeid for å innarbeide dette i fagskolelovens § 5. Utdanningsforbundet mener det er viktig å videreutvikle fagskolenes egenart med tanke på at de skal gi korte, yrkesrettede utdanninger som skal kunne tas direkte i bruk i arbeidslivet.

Utdanningsforbundet mener at bruk av terminologien studiepoeng vil bidra til å skape usikkerhet i forhold til studier ved universiteter og høyskoler, samt for arbeidslivets vurdering og forståelse av utdanningene. Utdanningsforbundet viser for øvrig til vår høringsuttalelse»

«Arbeidsgiverforeningen Spekter: Arbeidsgiverforeningen Spekter er uenig i Nasjonalt fagskoleråds anbefaling om å benytte terminologien studiepoeng i stedet for fagskolepoeng. Vi vil *ikke* støtte dette forslaget og at det settes i gang et lovarbeid for å innarbeide dette i fagskolelovens § 5.

Spekter mener det er viktig å utvikle fagskolesektoren som det viktige bidraget det skal og bør være med tanke på arbeidslivets behov, og at fagskolene utvikler sin egenart videre.

Spekter mener bruk av terminologien fagskolepoeng vil understreke fagskolenes egenart, mens bruk av terminologien studiepoeng vil bidra til å skape usikkerhet om eventuell innpassing og overgang til studier ved universiteter og høyskoler, samt for arbeidslivets vurdering og forståelse av ulike typer utdanning.

Arbeidsgiverforeningen Spekter viser til egen høringsuttalelse for en mer utdypende redegjørelse.»

«KS; KS viser til sin høringsuttalelse til Kunnskapsdepartementet i saken, hvor det framgår at KS mener betegnelsen fagskolepoeng bør videreføres for fagskoleutdanning som videreutdanning på tertiært nivå basert på yrkesfaglig grunnutdanning.»

«RFF (Rådet for offentlige fagskoler) støtter ikke Det Nasjonale fagskolerådets forslag om at det **«ved studier av en varighet på 30 poeng settes grensen for å utstede vitnemål til 15 poeng»**. Vi mener at skolen som skal utstede vitnemål må ha gjennomført minimum 30 fagskolepoeng ved skolen for at det skal være faglig forsvarlig å utstede et vitnemål. Et 15 fagskolepoengs faglig ansvar betyr at man kun har hatt kontakt med studenten et kvart skoleår. Dette er alt for lite til at det skal være faglig forsvarlig å dokumentere hva denne studenten står inne for.»